

Államilag elismert sportakadémiai rendszer sporttudományi fejlesztési lehetőségei, digitális teljesítmény-értékelése labdarúgás sportágban

Sports science development opportunities and digital performance evaluation of a state-recognized sports academy system in football

Sáfár Sándor^{1,2}, Kovács Kristóf², Juhász Péter³, Baji Balázs²

¹Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem, Edzésméleti és Módszertani Kutató Központ, Budapest

²Nemzeti Sportügynökség Zrt., Budapest

³Done IT Innovations Kft., Győr

E-mail: safar.sandor@tf.hu; sandor.safar@nsu.hu

Összefoglaló

A Kormány nemzetstratégiai ágazatként tekint a sportra, társadalomtudományi vonatkozásban kiemelve az egészséges életmód fenntartásától az él-utánpótlás sport képzéséig. A stratégiai átalakulás sikeres lebonyolítása érdekében a 2011-es évben hatályba lépő Tao. törvényben a Kormány biztosította kezdetben öt, majd hat látvány-csapatsportág utánpótlás és amatőr sportolói rendszerének finanszírozását a társaságiadó-tömeg bevonásával. A Kormány 2019. december 12. napján elfogadta a sportakadémiákról szóló 303/2019. (XII. 12.) Kormányrendeletet, amely létrehozta az államilag elismert sportakadémiai rendszert. Az állami sportcélú támogatások felhasználásáról és elosztásáról szóló rendelet értelmében a Honvédelmi Minisztérium a Nemzeti Sportügynökség Nonprofit Zrt.-t lebonyolító szervként bízta meg. Sportszakmai feladatellátás alapján az állami sportakadémiák kapcsolatot tartanak a sportág országos szakszövetségével, biztosítják a sportoló versenyzési lehetőségeit, sportegészségügyi vizsgálatát, állapotfelmérést. Gondoskodnak a sportolók élettani és terhelésdiagnosztikai vizsgálatairól, részletes korosztály-specifikus sportszakmai programot dolgoznak ki és működtetnek. A TalentX AMS a sportakadémiák magyar nyelvű digitális feltöltési és adatrögzítési platformja, ahol minden sportolót, illetve csapatot érintő adat rögzítésre kerül az összes képzési, fejlesztési és rehabilitációs mé-

rési tartalommal. A TalentX HUB célja, hogy az akadémiák egy objektív adatokon alapuló, biztonságos informatikai rendszerbe szervezett, és jogilag rendezett környezetben, adatokat cserélhessenek egymással a sporttudományos munka és a teljesítmény optimalizálás elősegítése érdekében, így a mérkőzések közös feltöltési platformja is egyben.

Kulcsszavak: társasági adó, államilag elismert sportakadémia, teljesítmény-elemzés, TalentX

Abstract

The Government regards sport as a national strategic sector, highlighting it in terms of social science from maintaining a healthy lifestyle to training young elite athletes. In order to successfully carry out the strategic transformation, the government implemented a tax in 2011, which ensured the financing of the junior and amateur sports system first of five, then six spectacle team sports with the involvement of the corporate tax crowd. On December 12, 2019, the Government adopted Decree No. 303/2019 on sports academies which established the state-recognized sports academy system. Pursuant to the decree on the use and distribution of state sports subsidies, the Ministry of Defense entrusted the National Sports Agency as the managing body. On the basis of professional task performance, the state sports academies maintain contact with the national professional association of the

sport, as well as ensure the athlete's competition opportunities, sports health examination, and health assessment. They take care of the athletes' physiological and exercise diagnostic tests, develop and operate a detailed age-specific professional sports program. TalentX AMS is the Hungarian-language platform of digital uploading and data recording for sports academies, where all data in connection with all the training, development and rehabilitation, measurement content of athletes and teams are registered. The aim of the TalentX HUB is to help the academies to be able to exchange data with each other in order to promote sports science work and performance optimization in a secure IT system based on objective data, organized in a legally regulated environment, thus it is also a common uploading platform for matches.

Keywords: corporate tax, state-recognized sports academy, performance analysis, TalentX

Bevezető gondolatok: a Tao. rendszertől az államilag elismert sportakadémiai rendszer kialakításáig terjedő folyamatok előzményei

A Kormány nemzetstratégiai ágazatként tekint a sportra, társadalomtudományi vonatkozásban kiemelve az egészséges életmód fenntartásától az él-utánpótlás sport képzéséig.

A 2010-es évtől a sport ágazati felépítése, jövőképe, lehetőségei jelentősen megváltoztak. A Kormány fontos szerepet szánt a versenysport bázisát adó amatőr sport fejlesztésnek. Az utánpótlás-nevelés kiemelkedő fontosságú lett, így az amatőr sport értékrendszere növekedett, a támogatás kiterjedt kiválasztástól a felkészítésig tartó folyamatokig, ezáltal biztosítva lett a versenysport területén egyrészt az élsportolóvá válás első lépcsőfoka, másrészt megteremtődött a lehetősége a nemzeti utánpótlás programok sikeres alkalmazása előtt.

A stratégiai átalakulás sikeres lebonyolítása érdekében a 2011-es évben hatályba lépő Tao. törvényben a Kormány biztosította kezdetben öt, majd hat látvány-csapatsportág utánpótlás és amatőr sportolói rendszerének finanszírozását a társaságiadó-tömeg bevonásával.

A Tao. törvény értelmében a gazdálkodó szervezetek a központi állami költségvetésbe történő befizetés helyett a sportszövetségeknek, sport-szervezeteknek juttathatják az éves társasági adójukat. A Tao. rendszer legfőbb célja a sporto-

lói tömegbázis szélesítése, ezáltal a versenysport tömegsport alapú támogatása. A látványcsapat-sportágak sportolói létszámnövekedése, illetve az ezirányú forrásokból megvalósuló infrastruktúralis fejlesztések nagyban emelték a sportág-specifikus minőséget, azonban hosszabb távon a tömegesítés gátolhatja a minőségbiztosítás alapú verseny és utánpótlássport kibontakozását. A tömegbázis minőségbiztosítás-alapú konvertálása más stratégiai alapelvet feltételez. Az államigazgatási irányítási szervek értékelték a kiválasztási és képzési folyamat helyzetét és következő stratégiai lépésként állami sportcélként tekintette a Kormány az olyan sportakadémiai rendszer kialakítását, amely elősegíti a minőségi él-utánpótlást megalapozó tehetséggondozást, sportszakmai felkészítést és versenyeztetést. Ebből a célból született meg egy átfogó sportakadémiai rendszer feladatellátását részletező Kormányrendelet.

A sportakadémiai rendszer kidolgozásáról szóló 1656/2019. (XI. 21.) Kormányhatározat alapján, a Kormány a sportról szóló 2004. évi I. törvényben kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva 2019. december 12. napján elfogadta a sportakadémiákról szóló 303/2019. (XII. 12.) Kormányrendeletet (továbbiakban: Rendelet), amely létrehozta az államilag elismert sportakadémiai rendszert. A Sporttörvény 49. § r) pontja értelmében a sport társadalmilag hasznos céljainak megvalósítása érdekében az állam ösztönzi és támogatja az államilag elismert sportakadémiák létrejöttét és működését.

Az elfogadott és hatályba lépett Rendelet alapján az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2019. decemberében négy éves időtartamra három sportágban húsz (kosárlabda sportágban négy, kézilabda sportágban hat, labdarúgás sportágban tíz) sportszervezettel kötött keretmegállapodást.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma a sportakadémiákról szóló Rendelet alapján 2020. év elejétől kezdődően központi sportcélú támogatásban részesítette a keretmegállapodással rendelkező államilag elismert sportakadémiákat, módszertani központokat és kiemelt régiós al-központokat. A húsz sportszervezet közül többnyire komoly hagyományokkal rendelkező sportklubok utánpótlás műhelyei nyerték el a sportakadémiai címet, ugyanakkor vannak olyan sportszervezetek is, amelyek évszázados múlttal ugyan nem rendelkeznek, de a képzési minőség a jelen kor aktuálisan kimagasló utánpótlás-nevelési értékein keresztül biztosított az első osztályú beválás lehetősége.

A sportakadémiák jogosulttá váltak az „államilag elismert sportakadémia” cím birtoklására, mely titulus a sportakadémiai támogatással összhangban labdarúgás sportágban az U15 – U21 éves amatőr sportolók felkészülésével, versenyeztetésével kapcsolatos költségeit hivatott fedezni. A sportakadémiai támogatás a minőség-biztosítás alapú működés érdekében az akadémiák esetében jelentős szervezet- és sportszakmai irányítási átalakulást eredményezett, alapját a sportág-specifikusan egységes minőségbiztosítási rendszer (benchmark) segíti, amely tartalmazza a legjelentősebb stratégiai szempontokat, a támogatás felhasználásának rendjét, keretet adva a sportakadémiák működésének. Az államilag elismert sportakadémiák minőségbiztosítási rendszere a maximálisan felhasználható tételleket, illetve a maximálisan alkalmazható létszámkereteket mutatja, így a közös fundamentumok ellenére, akár a nemzetközi minták bevonásával, az akadémiáknak lehetőségük van a szakmai programjuk megvalósítására egyedi szervezeti felépítésük alapján.

A Magyarország minisztériumainak felsorolásáról szóló 2022. évi II. törvény 1. § d) pontja és a 4. § (2) bekezdése alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 112. § 4. pontja szerint a honvédelmi miniszter a Kormány sportpolitikáért felelős tagja. A hivatkozott jogszabályhelyek, továbbá a Kulturális és Innovációs Minisztérium és a Honvédelmi Minisztérium között létrejött költségvetési megállapodás alapján az Emberi Erőforrások Minisztériuma helyére a Honvédelmi Minisztérium lépett.

Az Áht. 49. §-ában foglaltak alapján a fejezetet irányító szerv a költségvetési támogatásokkal kapcsolatos feladatok ellátásával lebonyolító szervet is megbízhat, ha azt jogszabály lehetővé teszi. Az állami sportcélú támogatások felhasználásáról és elosztásáról szóló rendelet értelmében a Honvédelmi Minisztérium a Nemzeti Sportügynökség Nonprofit Zártkörűen működő részvénytársaságot (továbbiakban: NSÜ) lebonyolító szervként bízta meg. Az NSÜ feladatainak meghatározásáról, valamint az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet és a központi beszerző szerv kijelöléséről, a védelmi és biztonsági feladatokkal összefüggő beszerzések körének meghatározásáról és a védelmi és biztonsági feladatokkal összefüggő beszerzések központosított rendszeréről szóló 329/2019. (XII. 20.) Korm. rendelet módosításáról szóló 602/2022. (XII.28.)

Korm. rendelet alapján az NSÜ a magyar állam kizárólagos tulajdonában álló, a Kormányrendeletben és külön jogszabályban meghatározott sportirányítási feladatokat ellátó gazdasági társaság, amely az sportakadémiai rendszer pénzügyi, jogi és sportszakmai koordinációját is ellátja.

Anyag és módszerek

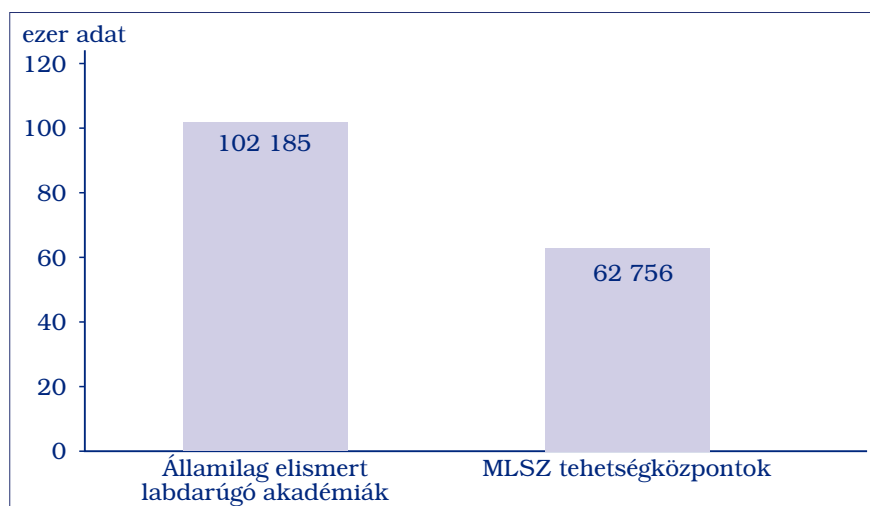
Az államilag elismert sportakadémiai rendszer működési rendje

A sportakadémiáknak egyedi struktúrájuktól függetlenül, a Rendeletben és a keretmegállapodásban foglaltak alapján sportszakmai, köznevelési és infrastrukturális feltételeknek meg kell felelniük.

Sportszakmai feladatellátás alapján az állami sportakadémiák kapcsolatot tartanak a sportág országos szakszövetségével, biztosítják a sportoló versenyzési lehetőségeit, sportegészségügyi vizsgálatát, állapotfelmérést. Gondoskodnak a sportolók élettani és terhelésvizsgálati vizsgálatairól, részletes korosztály-specifikus sportszakmai programot dolgoznak ki és működtetnek. Korcsoportonként, sportáganként, szakáganként meghatározzák a sportolói képesség- és teljesítményszinteket, nyomon követik a sportolói fejlődést, lehetővé teszik a sportolói képességek összehasonlítását meghatározott időablakok alapján, egyéni képességfejlesztési és karrierterveket készítenek. A sportakadémiáknak az edzőképzést segítve együttműködésekkel kell kötniük köz- és felsőoktatási intézményekkel, sportegészségügyi intézetekkel, diagnosztikai központokkal. Az állami sportakadémiáknak a Rendelet értelmében infrastrukturális kötelezettségeknek is meg kell felelniük. Sportág-specifikus létesítményekben kell biztosítani a sportolók fejlődését, sporttudományos és teljesítménydiagnosztikai feladatellátásra kialakított létesítményekben kell a megfelelő tárgyi eszközöket képzéseiket és méréseiket biztosítani.

Államilag elismert sportakadémiák feladatellátási kategóriái

A köznevelési feladatellátás típusától függően a sportakadémiák három különböző kategóriába sorolhatók a 303/2019 (XII. 12.) Kormányrendelet értelmében. A kategorizálás a sportakadémiák egyedi struktúrájából, köznevelési lehetőségeiből fakadó pénzügyi elszámolást is hivatott segíteni. *I. kategóriájú* az a sportakadémia, amely a sportakadémia működtetése mellett fenntartja azt az iskolát és kollégiumot, ahol a sportoló tanulmá-



1. ábra. Az államilag elismert labdarúgó sportakadémiák és MLSZ Tehetségközpontok 2023. januárig feltöltött összesített tesztelési adatmennyisége

Figure 1. The total amount of data uploaded by the Football Sports Academies and Talent Centers until January 2023

nyí kötelezettségét teljesíti, és amelynek kollégiumi ellátását a sportoló igénybe veheti. *II. kategóriájú* az a sportakadémia, amely a sportakadémia működtetése mellett fenntartja azt a kollégiumot, amely kollégiumi ellátását a sportolói igénybe veszi. A *II. kategóriájú* sportakadémia a sportoló tanulmányi kötelezettségeinek és sporttevékenységének összehangolásáról együttműködési megállapodással gondoskodik. *III. kategória* alapján a sportakadémia a működése mellett a sportoló tanulmányi kötelezettségeinek és sporttevékenységének összehangolása céljából együttműködési megállapodást köt a köznevelési intézménnyel, amelynél a sportoló tanulói jogviszonyban áll, vagy amelynek kollégiumi ellátását igénybe veszi.

Államilag elismert labdarúgó sportakadémiák sporttudományhoz köthető rendelkezései, feladatai, elvárásai

Az NSÜ az államilag elismert labdarúgó sportakadémiákon és egyéb utánpótlás képzőműhelyeken lefolytatott sporttudományos munkákat támogatja, annak előkészítésében szükség szerint segédkezik, a kutatási folyamatot katalizálja, az államilag elismert sportakadémiákon és utánpótlásban rendelkezésre álló adatokat a sporttudomány szabályait figyelembe véve felügyeli és a sporttudomány alapelveit betartatja.

Az NSÜ továbbá az anyag és módszertan ismeretében támogatja az eredmények interpretálását a sportági gyakorlatba a sporttudományi kötelezettségeket figyelembe véve, a tudományos munkák ismeretében az eredményeket beépíti a

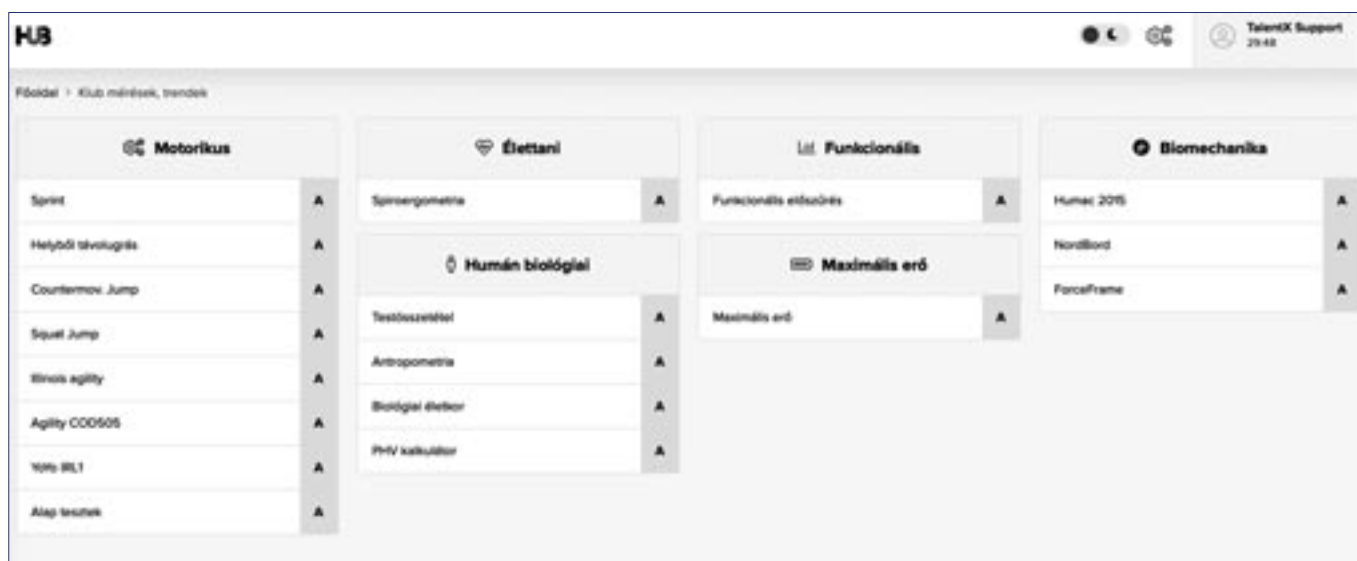
gyakorlati környezetbe, ajánlásokat tesz a sportági szereplők részére.

Az NSÜ a rezümék ismeretében támogatja, elősegíti és lehetővé teszi a szakdolgozatok, diplomadolgozatok és PhD tézisek szakmai háttérének előkészítését, illetve mind az állami sportakadémiák, mind az NSÜ kapcsolatot tart a sporttudomány felsőoktatási intézményeivel, szakmai vezetőivel és az intézmények etikai bizottságaival.

Digitális eljárásrend a labdarúgó sportakadémiákon

A kidolgozott digitalizált rendszerben számos indikátor felel azért, hogy a labdarúgás képzési rendszere a lehető legmagasabb szintű kimeneti produktivitást biztosítson. Kötelező eljárásrend elfogadását követően, az alábbi sportszakmai átláthatósági rendszert épített ki az NSÜ, minőségbiztosítás céljából a labdarúgó sportakadémiai rendszer vonatkozásában. A TalentX (Done IT Innovations Kft., Magyarország, Győr), az akadémiák magyar nyelvű digitális feltöltési és adatrögzítési platformja, ahol minden sportolót, illetve csapatot érintő adat rögzítésre kerül az összes képzési, fejlesztési és rehabilitációs tartalommal. A szoftver az NSÜ számára olvasói jogosultsággal válik láthatóvá (TalentX Support). A digitális eljárásrend értelmében a program használatát illetően elvárás a pontos adatfeltöltés, illetve az akadémiákon belül irányadó az egységes kitöltési minta. A TalentX AMS a sportakadémiák egységes platformja, amely direkt adatszolgáltatást tesz lehetővé. A sportágak utánpótlás környezetében elfogadott egységes felmérések, pályatesztek és bajnoki mérkőzések vonatkozásában a teljesítmény monitoring beállítási adatok (Catapult Software Development, Melbourne) posztok szerinti megosztása, a TalentX AMS-be feltöltött adatok és mérkőzés riportok alapján automatikusan megtörténik.

A Magyar Labdarúgó Szövetség Tehetségközpontjai, hasonlóan az állami sportakadémiákkal, a TalentX felületet használják a digitális adatok rögzítésére. Ennek célja az egységes rendszereszmélet, illetve a feltöltött adatok anyag és módszereinek összehasonlíthatósága. A rögzített



2. ábra. TalentX Support felületen összesített mérési, tesztelési és trend főoldala

Figure 2. Main page of aggregated measurements, testing and trends on the TalentX Support interface

teszt-adatbázis évek óta folyamatosan bővült. 2023. január végéig az államilag elismert labdarúgó sportakadémiák 102 185 egyéni tesztadatot, az MLSZ Tehetségközpontok pedig 62 756 sportolói adatot töltöttek fel (1. ábra).

Az elfogadott digitális eljárásrend részeként a sportakadémiáknak időablak szerint több alterület vonatkozásában méréseket kell elvégezniük. A mérési tesztbateriák a sportakadémiai korosztályokra vonatkoznak (U15-U19), ugyanakkor a pre-akadémiai korosztályokban az egyes tesztelési eljárások az U15-ös korosztály protokolljával megegyezően alkalmazhatók, ennek kidolgozása a Magyar Labdarúgó Szövetség szakembereivel együtt történt meg. Az általános tesztbateriák mellett a sportakadémiáknak az egyéni struktúrájukból fakadóan opcionálisan lehetőségük van további mérések lebonyolítására is, melyet a saját TalentX AMS felületükön kezelhetnek. A mért változókat, a mérést követően egy héten belül, a sportakadémiák kötelesek feltölteni és rögzíteni a TalentX AMS rendszerbe.

Motorikus mérésként 5, 10, 20, 30 méter felgyorsulás és sprint, helyből távolugrás, counter movement jump (CMJ) felugrás, squat jump (SJ) felugrás, Illinois-teszt, change of direction (COD505) és Yo Yo intermittent recovery test level 1 (YoYoIRL1) szerepel. Élettani mérésként a spiroergometria vizsgálat, humánbiológia része az antropometria, testösszetétel, biológiai életkor kalkulálása, illetve a PHV (Peak High Velocity – Növekedési csúcsebesség és időpontja) kalkulálása. Továbbá a sportakadémiákon 5RM erőtesztek mellett funkcionális előszűrés is történik. Biomechanikai mérésként Nordbord, Force-

frame, Humac tesztelési eszközökkel rögzítik a változókat a szakemberek (2. ábra).

Az akadémiák önálló AMS rendszerei API kapcsolaton keresztül napi rendszerességgel, teljesen automatikusan képesek adatot szolgáltatni a TalentX HUB felületre. A TalentX HUB célja, hogy az akadémiák egy objektív adatokon alapuló, biztonságos informatikai rendszerbe szervezett, és jogilag rendezett környezetben, adatokat cserélhessenek egymással a sporttudományos munka és a teljesítmény optimalizálás elősegítése érdekében, így a mérkőzések közös feltöltési platformja is egyben. Adatmegosztás esetén mind a két fél látja a másik csapat mérkőzés-teljesítményét. Optimális esetben a hazai és a vendégcsapat adatai is rendelkezésre állnak és a mérkőzést követő éjjel a TalentX HUB automatikusan begyűjti a beállításoknak megfelelően, így az adatok fizikailag átkerülnek a HUB rendszerbe (3. ábra). A játékosokról kizárólag poszt-specifikusan az adott mérkőzésen nyújtott teljesítmény-leíró objektív adatok kerülnek megosztásra, az edzők által készített egyéb szubjektív értékelések, szöveges leírások nem.

Abban esetben, amennyiben a sportakadémia adatszolgáltatása hiányos, az időablakból kicsúszik a feltöltés, és a már átszinkronizált adatokat kizárólag az a fél tekintheti meg, aki hiba nélkül elvégezte a feltöltést, így elkerülve azt, hogy bármely csapat a másikkal szemben előnyhöz jusson.

Egy adott mérkőzésen belül a sportakadémia mérkőzés teljesítmény-adatait könnyedén hasonlíthatjuk össze az ellenfél adataival, a HUB automatikusan, paraméterenként számol poszt-

Datum	Hazai	Vendég	Liga	Műveletek
2023.03.25. 10:00	UTE U15	Vasas Kupa Akadémia U15	U-15 I. osztály	
2023.03.25. 10:00	MTK U16	FTC U16	U-16 I. osztály	
2023.03.25. 10:00	FTC U17	Puskás Akadémia U17	U-17 I. osztály	
2023.03.22. 16:00	Puskás Akadémia U17	MOL Fehérvár FC U17	U-17 I. osztály	
2023.03.22. 15:00	ETO FC Győr U19	Puskás Akadémia U19	U-19 I. osztály	
2023.03.22. 13:00	Vérde Labdarúgó Akadémia U17		U-17 I. osztály	
2023.03.22. 13:00	ETO FC Győr U19	Puskás Akadémia U19	U-19 I. osztály	
2023.03.22. 12:00	DVTK U17	DVSC U17	U-17 I. osztály	
2023.03.22. 12:00	Vasas Kupa Akadémia U17	BL. ker. TVE U17	U-17 I. osztály	
2023.03.22. 12:00	MTK U17	FKAS U17	U-17 I. osztály	

3. ábra. Labdarúgó sportakadémiák mérkőzés-listája TalentX HUB Support felületen 2023. 03. 22. és 25 közötti időszakban. A kiemelt rész az AMS rendszerből sikeresen átemelt mérkőzés-teljesítmény adatok jelzése. A MLSZ Tehetségközpontok eredményei a sportakadémiai HUB felületen nem láthatók

Figure 3. Match list of Football Sports Academies on the TalentX HUB Support interface between 22 and 25 March 2023. The highlighted part indicates match performance data successfully transferred from the AMS system. The results of Talent Centers are not visible on the sports academy HUB interface

Poszt	Összes	Teljes	Sprint dist.	Tot.PL.	Meter/mín	Mid.Dist.	Hi.Dist.	PL/mín	Részletek
		10988	76.9	1114	115.8	1367	377.4	11.7	
		8734	43.5	898	103.6	1082.7	224.4	9.5	
		10829	76.7	1098	115.1	1487.7	288.3	11.8	
		11837	76.8	1098	122.8	1608.2	322.5	11.8	
		9985	73.1	1028	121.8	1607.5	506.8	14.8	
		8261	65.1	781	118.2	1176.9	378.7	10.8	
		3071	13.5	308	118.1	585.4	103.0	11.8	
		10316	119.1	1082	125.4	1448.8	718.1	15.2	

4. ábra. Egy kiválasztott sportakadémiai mérkőzés poszt-specifikus paraméter átlagai a TalentX HUB felületen. A nyilak az eddig felöltött összes mérkőzésadat akadémiai átlagát mutatja

Figure 3. Post-specific parameter averages of a selected sports academy game on the TalentX HUB interface. The arrows show the academic average of all the matches played so far

specifikus, korosztályos átlagot, egyéni adatot nem jelenít meg (4. ábra). A rendszer az átlagokat az összes korábban feltöltött adatokból kalkulálja és kizárólag akkor veszi figyelembe, ha a játékidő minimum 60%-át a játékos a pályán töltötte. A HUB lehetőséget ad arra, hogy a pályán töltött minimum időket limitációs átemelésként

megváltoztathassuk a beállítások alatt, a pályán töltött időlimitet akár a mérkőzés 90%-ra is fel lehet emelni abból a célból, hogy az időhúzó cserék – mint a vezetőedző taktikai döntése – kima-radjanak az összegzett adatokból. A kis nyilakkal jelölt paraméter átlagok minden bajnoki forduló után változhatnak, a nagyobb elem-

TALENT X HUB											
Szélső védők (2-4) (120 mérés alapján)											
Lokomotorikus				Kardiovaszkuláris				Mechanikai			
Paraméter	Átlag	Minimum	Maximum	Paraméter	Átlag	Minimum	Maximum	Paraméter	Átlag	Minimum	Maximum
T.dist.	9 107.1	4 467.0	10 864.0	Mean HR	77.2	0.0	184.0	N.o.A >3m/s2	13.9	0.0	34.0
Mid.Dist.	1 369.6	119.7	1 914.5	Max HR	95.6	0.0	202.0	N.o.D. >3m/s2	30.1	0.0	99.0
Hi.Dist.	456.5	24.1	957.8	Max.Pulzus Táv	2.2	0.0	46.1	Robb.Akc.	16.7	0.0	70.0
Sprint dist.	73.6	0.0	186.5	Max.Pulzus Idő	2.4	0.0	48.8	Exp.dist. ±2 m/s2	31.5	0.0	724.3

5. ábra. A szélső védők átlag, minimum és maximum értékei a lokomotorikus, kardiovaszkuláris és mechanikai változók vonatkozásában (120 feltöltés alapján, U15 fiú korosztály)

Figure 5. Average, minimum and maximum values of wing defenders in relation to locomotor, cardiovascular and mechanical variables (based on 120 uploads, U15 boys age group)

6. ábra. Részletező szűrő segíti a felhasználókat kiválasztani a paramétereket, illetve a vizsgált időszakot

Figure 5. A detailed filter helps users to select the parameters and the period under investigation

számú adatszolgáltatás a korosztályos átlag tényleges értékeit szemlélteti. További fejlesztési terv, hogy a paraméterek vonatkozásában nemzetközi átlagok is legyenek megjelenítve.

Egy adott posztra kattintva a rendszer felhasználói az összes paraméter vonatkozásában az átlag mellett megtekinthetik a felhasználók az addig feltöltött adattömbből a minimum, maximum értéket. A HUB emellett kijelzi, hogy mennyi elemszámból kalkulálta a változókat a rendszer (5. ábra).

Szűrő segítségével a TalentX HUB arra is lehetőséget ad, hogy összehasonlíthatják, áttekinthetik a felhasználók a számukra fontos, vizsgálat tárgyát képező paraméterlistát. A feltöltött Cata-

pult mérkőzés-teljesítményadatok három nagy csoportlistában különíthetők el (lokomotorikus, mechanikai és kardiovaszkuláris). Továbbá a szűrő segítségével a felhasználó a kívánt időszak beállításával pontosíthatja a vizsgált mérkőzések mennyiségét (6. ábra).

A beállított változók szűrését követően a rendszer minden paraméter tekintetében megmutatja az adott poszton az átlagot, a minimum és maximum értékeket, illetve ezeket saját korosztályos csapatuk eredményeivel is összeveti. Az átlagtól való pozitív és negatív irányú eltérést zöld, illetve piros nyíllal jelzi a rendszer. A TalentX HUB továbbá az eltérés mértékét is képes megmutatni abszolút értékben és százalékosan is (7. ábra).

Poszt	Csapatok	Átlag	Minimum	Maximum
Szülői védők (2-4)	Saját csapatok Teljes akadémiai minta	9 411.6 9 100.1	8 146.0 4 467.0	10 864.0 10 864.0
Szülői védők (3-5)	Saját csapatok Teljes akadémiai minta	8 663.4 8 662.8	7 076.0 4 766.0	10 862.0 10 862.0
Videóval készült pályán (6)	Saját csapatok Teljes akadémiai minta	9 590.2 9 455.0	8 170.0 2 144.0	11 312.0 11 312.0
Külső pályán (6)	Saját csapatok Teljes akadémiai minta	10 058.3 9 669.7	8 592.0 4 669.0	12 657.0 12 657.0
Támadó pályán (7)	Saját csapatok Teljes akadémiai minta	11 161.5 10 318.3	11 159.0 9 350.0	11 164.0 11 164.0
Szülői pályán, támadó	Saját csapatok Teljes akadémiai minta	9 262.3 9 030.7	7 554.0 4 181.0	10 099.0 10 838.0
Külső pályán (8)	Saját csapatok Teljes akadémiai minta	8 966.6 9 032.9	7 880.0 5 926.0	10 464.0 11 240.0
Teljes akadémiai minta (U15 mérőszámok)		9 096.3	2 144.0	12 657.0

7. ábra. Total distance (mértékezően megtett összes táv, méter) változó vonatkozásában U15-ös fiú korosztálynál poszt-specifikus bontásban teszi láthatóvá a TalentX HUB a változókat, a saját csapat és a korosztályos értékekhez hasonlítva

Figure 7. Regarding the total distance variable for the U15 boys age group, the TalentX HUB displays the variables in a post-specific breakdown, comparing them to the own team and age group values

Megbeszélés és következtetések

A 2019. december 12. napján elfogadott sportakadémiáról szóló 303/2019. (XII.12.) Korm. rendeletet létrehozta az államilag elismert sportakadémiai rendszert, mely alapján jelenleg összesen huszonnyolc államilag elismert sportakadémiai és két kiemelt régiós alközpont működik. Az államilag elismert sportakadémiák fő célja, hogy minőségbiztosítás alapon, a sportolók fejlődésére és bevalására fókuszálva, sportág-specifikusan biztosítsák a produktív él-utánpótlás képzéshez szükséges feltételeket, ezzel hozzájárulva a sportági rendszerek dinamikus fejlődéséhez és hosszú távú produktivitásához. A kiemelt régiós alközpontok célja, hogy a kiválasztás – képzés – nevelés oldalán a régió erőforrásait koncentrálna, jelentősen segítsék a tehetséges sportolók tudatos feláramoltatását az államilag elismert sportakadémiákra. A Kormány az államilag elismert sportakadémiai rendszer létrehozásával megteremtette a lehetőségét a tudományosság és a modern oktatás módszertan utánpótlás képzés szintű alkalmazására. Az irányvonalak és a minták összefogására sportáganként módszertani központok kerültek kijelölésre. A módszertani központoknak, a sportágak él-szer-

vezeteiként működve kiemelt céljuk, hogy sportág-specifikus fejlődésminták alapján, független szervezetként segítsék a sportakadémiák sportszakmai működését, továbbá képviseljék a sportakadémiai rendszer érdekeit a komplett sportági életben.

A Nemzeti Sportügynökség Zrt. az államilag elismert labdarúgó sportakadémiákon és egyéb utánpótlás képzőműhelyeken lefolytatott sporttudományos munkákat támogatja, annak előkészítésében szükség szerint segédkezik, a kutatási folyamatot katalizálja. Az anyag és módszertan ismeretében támogatja az eredmények interpretálását a sportági gyakorlatba a sporttudományi kötelezettségeket figyelembe véve, a tudományos munkák ismeretében az eredményeket beépíti a gyakorlati környezetbe, illetve ajánlásokat tesz a sportági szereplők részére. A TalentX AMS és HUB felületek a sportakadémiák magyar nyelvű digitális feltöltési, adatrögzítési és megosztási platformja. A TalentX AMS a sportakadémiák egységes platformja, amely direkt adatszolgáltatást tesz lehetővé. A sportágak utánpótlás környezetében elfogadott egységes felmérések, pályatesztek és bajnoki mérkőzések vonatkozásában a teljesítmény monitoring beállítási adatok egyaránt összegezzhető és elemezhető formában

jelennek meg. A TalentX modul-módosításával, illetve a bázisszerkezet megtartásával az államilag elismert sportakadémiai sportágak vonatkozásában egységesen alkalmazható ellenőrzési és értékelő platformként.

Felhasznált jogszabályok

Magyarország Alaptörvénye.

A társasági adóról és osztalékadóról szóló 1996. LXXXI. tv. (Tao tv.).

A sportról szóló 2004. évi I. törvény (Sporttörvény).

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.).

Magyarország minisztériumainak felsorolásáról szóló 2022. évi II. törvény.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.).

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet (Ávr.).

Az állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet (Atr.).

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet.

Az állami sport célú támogatások elosztásáról és felhasználásáról szóló 474/2016. Korm. rendelet.

A központi beszerző szerv kijelöléséről, a védelmi és biztonsági feladatokkal összefüggő beszerzések körének meghatározásáról és a védelmi és biztonsági feladatokkal összefüggő beszerzések központosított rendszeréről szóló 329/2019. (XII. 20.) Korm. rendelet módosításáról szóló 602/2022. (XII.28.) Korm. rendelet.

A sportakadémiákról szóló 303/2019. (XII.12.) Korm. rendelet.

Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet.

A sportakadémiai rendszer kidolgozásáról szóló 1659/2019. (XI.21.) Korm. határozat (Korm. határozat).

